

УДК 81'255

Ігнатенко Вікторія Дмитрівна,
кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри
романо-германської філології та перекладу,
Білоцерківський національний аграрний університет,
fr.victoria_ignatenko@ukr.net

Борщовецька Валентина Дмитрівна,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
романо-германської філології та перекладу,
Білоцерківський національний аграрний університет,
borshchovetska@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ АНОТАТИВНОГО І РЕФЕРАТИВНОГО ВИДІВ ПИСЬМОВОГО ПЕРЕКЛАДУ

Стаття присвячена особливостям оцінювання якості анотативного і реферативного видів письмового перекладу, що є важливим аспектом методики навчання перекладу. Переклад розглядається в контексті кінцевого продукту анотативного і реферативного видів перекладу, який є об'єктом оцінювання. У статті визначено поняття навчального перекладу та порушено питання відносної якості в процесі оцінювання перекладу. Особливу увагу звернено на проблему визначення перекладацької помилки сучасними науковцями. Проаналізовано сучасні класифікації типових помилок під час оцінювання результатів письмового перекладу. У статті досліджено базові принципи, які лежать в основі оцінювання перекладу загалом. Зосереджено увагу на особливостях оцінювання навчального перекладу. Визначено основні принципи, серед яких гнучкість, об'єктивність, чіткість параметрів оцінювання, відкритість / прозорість, залежність від функції та контексту оцінювання / відповідність рівню знань студента, які лягли в основу оцінювання перекладу і є основою для розробки критеріїв оцінювання. У статті обґрунтовано необхідність урахування в процесі розробки критеріїв оцінювання особливостей виконуваного виду перекладу, зокрема анотативного і реферативного видів письмового перекладу, яка полягає в досягненні семантичної адекватності перекладачем у процесі здійснення таких видів перекладу. Відповідно докладно проаналізовано критерії оцінювання письмового перекладу та подано дескриптори до них з типами перекладацьких помилок. Запропоновано шкалу оцінювання та штрафні бали для оцінювання перекладу по кожній із визначених типових помилок, що значно спрощує процес оцінювання анотативного і реферативного виду перекладу та допомагає викладачеві бути максимально об'єктивним під час оцінювання, враховуючи при цьому творчий складник перекладацького процесу.

Ключові слова: перекладацька помилка, анотативний і реферативний види перекладу, письмовий переклад, принципи оцінювання, критерії оцінювання, шкала оцінювання.

Игнатенко Виктория Дмитриевна,
кандидат педагогических наук,
заведующая кафедры романо-германской филологии и перевода,
Белоцерковский национальный аграрный университет,
fr.victoria_ignatenko@ukr.net

Борщовецкая Валентина Дмитриевна,
кандидат педагогических наук,
доцент кафедры романо-германской филологии и перевода,
Белоцерковский национальный аграрный университет,
borshchovetska@gmail.com

ОСОБЕННОСТИ ОЦЕНКИ КАЧЕСТВА АНОТАТИВНОГО И РЕФЕРАТИВНОГО ВИДОВ ПИСЬМЕННОГО ПЕРЕВОДА

Статья посвящена особенностям оценки качества анотативного и реферативного видов письменного перевода, что является важным аспектом методики обучения переводу. Перевод рассматривается в контексте конечного продукта анотативного и реферативного видов перевода, который является объектом оценки. В статье определяется понятие учебного перевода и поднимается вопрос относительного качества при оценке перевода. Особое внимание сосредоточено на проблеме определения переводческой ошибки современными учеными и проанализированы современные классификации типичных ошибок при оценке результатов письменного перевода. В статье исследованы базовые принципы, которые лежат в основе оценки перевода в целом. Особое внимание было обращено на особенности оценки учебного перевода. Определены основные принципы, среди которых гибкость, объективность, четкость выделенных параметров оценивания, открытость / прозрачность, зависимость от функции и контекста оценки / соответствие уровню знаний студента, которые легли в основу оценки перевода и являются основой для разработки критериев оценивания. В статье обоснована необходимость учета в процессе разработки критериев оценки особенностей выполняемого вида перевода, в частности анотативного и реферативного видов письменного перевода, которая заключается в достижении семантической адекватности переводчиком при осуществлении таких видов перевода. Соответственно подробно проанализированы критерии оценки письменного перевода и представлены дескрипторы к ним с типами переводческих ошибок. Предложенная шкала оценки и штрафные баллы для оценки перевода по каждой из определенных типичных ошибок, что значительно упрощает процесс оценивания анотативного и реферативного видов перевода и помогает преподавателю оставаться максимально объективным при оценке, не уменьшая при этом творческую составляющую переводческого процесса.

Ключевые слова: переводческая ошибка, анотативный и реферативный виды перевода, письменный перевод, принципы оценивания, критерии оценки, шкала оценивания.

Ihnatenko, Viktoriia,
PhD of Pedagogic Sciences,
Head of the Romance and Germanic Philology
and Translation Studies Department,
BilaTserkva National Agrarian University,
fr.victoria_ignatenko@ukr.net

Borshchovetska, Valenyna,
PhD of Pedagogic Sciences,
Associate Professor of the Romance and Germanic
Philology and Translation Studies Department,
BilaTserkva National Agrarian University,
borshchovetska@gmail.com

SPECIAL ASPECTS OF GIST AND ABSTRACT TRANSLATION QUALITY ASSESSMENT

The article deals with the special aspects of the quality assessment of gist and abstract translation, which is an important aspect of the methodology of teaching translation. Translation is considered in terms of the final product of the gist and abstract types of translation that is the object of the quality assessment. The article defines the concept of educational translation and raises the question of relative quality in the translation quality assessment. The important attention is focused on the problem of determining the translation mistake by modern scientists and the modern classifications of typical mistakes in the assessment of the translation results are analyzed. The article explores the basic principles that underpin the assessment of translation as a whole. The focus is on the peculiarities of the academic translation assessment. The basic principles, including flexibility, objectivity, clarity of the selected assessment parameters, openness / transparency, dependence on the function and context of the assessment / correspondence to the level of student's knowledge, which formed the basis for the translation assessment and are the basis for the development of assessment criteria. The article substantiates the need to take into account the features of the performed type of translation in the process of developing criteria for assessment, in particular gist and abstract types of translation, which is to achieve semantic adequacy in the implementation of such types of translation by the translator. Accordingly, the criteria for translation assessment are analyzed in detail and descriptors are presented to them including the types of translation mistakes. The proposed assessment scale and penalty point for translation assessment for each of the specific typical mistake, which greatly simplifies the process of abstract and gist translation assessment and helps the teacher to remain as objective as possible in the assessment, without reducing the creative component of the translation process.

Keywords: *translation mistake, abstract and gist translation, translation, assessment principles, assessment criteria, assessment scale.*

Постановка проблеми. Науково-технічний прогрес охоплює практично всі сфери життя, зростає кількість різного роду контактів не лише між державами, але й між різномовними спільнотами людей, у тому числі професійними. Рух інформаційних потоків не знає ні меж, ні часу. Нескінченна різноманітність сучасного світу передається за допомогою сучасних засобів інформації у відчуттях та інтерпретаціях численних учасників єдиного міжнародного інформаційного простору, у центрі якого в ролі медіатора постає перекладач. За таких тенденцій життя

роль перекладу як засобу комунікації та підтримки економічних, суспільно-політичних, наукових, культурно-естетичних та інших відносин між народами значно зростає.

Сьогодні підготовка перекладачів у вищих закладах освіти України динамічно розвивається. Збільшення обсягу і диверсифікація вимог до перекладу як професійної діяльності призвели до зміни ринку перекладацьких послуг. Змінюються традиційні уявлення про перекладацьку діяльність, ускладнюється професійна модель перекладача, що, зі свого боку, вимагає модернізації самого процесу підготовки майбутніх перекладачів. Проте якість тексту перекладу є однією з основних категорій сучасного перекладознавства, без урахування якої процес навчання перекладу неможливий.

Проблема перекладацьких помилок та оцінювання перекладу досі залишається актуальною, зважаючи на практичну відсутність дотичних її досліджень відносно різних видів перекладу, зокрема анотативного і реферативного, що мають свої особливості, які варто враховувати під час оцінювання тексту перекладу як продукту діяльності, хоча в контексті навчання перекладу мається на увазі «відносну» якість перекладених текстів, яка залежить від багатьох факторів, у тому числі й від виду перекладу, який лежить в основі базового набору критеріїв для оцінки якості тексту мовою перекладу. Тому важливим у даному контексті є визначити критерії, які можна вважати валідними саме для оцінювання якості анотативного і реферативного видів перекладу і будуть враховувати саме їхні особливості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання оцінювання перекладу в методиці навчання іноземної мови та перекладу висвітлено у низці праць таких науковців: І.С. Алексєєва, А. Бібі, К. Водінгтон, Н.М. Гавриленко, Л.К. Латишева, А.Л. Семенов, Н.А. Каширіна, О.В. Максютіна, М. Орозко, А. Уртадо, Н. МартінезМеліс, Дж. Хаус, Л.М. Черноватий, А. Б. Шевнін та ін. У своїх роботах науковці пропонують розв'язувати проблеми критеріїв та принципів оцінювання письмового перекладу на основі тексту перекладу як кінцевого продукту перекладацької діяльності. Багато дослідників пропонували різні варіанти параметрів оцінювання перекладацької діяльності, описуючи особливості та принципи цього процесу (Латишев Л.К., Максютіна О.В., Орозко М., Мартінез Меліс Н., Семенов А.Л., Уртадо А.). Проте актуальним залишається проблема докладного дослідження визначення якості перекладу в розрізі різних видів перекладу, крім очевидного поділу на усний та письмовий, зокрема анотативного і реферативного.

Відповідно до зазначеного **метою статті** є вивчити та проаналізувати головні принципи та критерії оцінювання якості анотативного і реферативного видів перекладу, окреслити основні принципи та критерії оцінювання, а також визначити перекладацькі помилки, властиві для цих видів письмового перекладу, зважаючи на їхні лінгвостилістичні особливості в перекладацькому контексті.

Виклад основного матеріалу дослідження. Оцінювання якості перекладу є, безумовно, надзвичайно важливим не лише для теорії, а й для методики навчання перекладу, оскільки однією з вимог до змісту підготовки перекладача є формування в нього уявлень про поняття «помилка», «критерії якості» перекладу, а також умінь критично оцінювати та редагувати перекладені тексти, хоча в контексті навчання перекладу мають на увазі «відносну» якість перекладених текстів, яка залежить від багатьох факторів, у тому числі й від напрямку перекладу, етапу навчання тощо.

Як зазначає О. В. Максютіна, ознакою професійного перекладу є абсолютна якість (Максютіна, 2009). Саме тому оцінка результату перекладацької діяльності на основі врахування неточностей, невідповідностей чи помилок є прагматично доцільною, оскільки в реальній професійній практиці рівень перекладацької компетентності визначає рівень оплати праці перекладача.

У контексті навчання в закладах вищої освіти оцінювання поширюється на навчальний (контроль сформованості мовленнєвих навичок) та професійно-орієнтований переклад (контроль сформованості перекладацьких навичок й умінь). Професійно-орієнтований переклад характеризується відносною якістю перекладених текстів, яка залежить від напрямку перекладу, етапу навчання та інших чинників. Саме тому в процесі навчальної діяльності доцільніше, на нашу думку, зосередитися на оцінюванні прогресу та успішності розв'язання перекладацьких завдань.

Слідом за Н. А. Каширіною, вважаємо, що в процесі навчання перекладу не може бути єдиної та абсолютно коректної системи оцінювання навчального перекладу з абсолютно універсальними критеріями, оскільки з психологічного погляду переклад належить до когнітивно-комплексних завдань, для розв'язання яких необхідні не лише і не стільки логічне мислення, а й інтуїція, фантазія, творчість, натхнення тощо (Каширіна, 2005). Кожний окремих випадок унікальний, причому в ході його виконання одночасно ставляться різноманітні, різнорівневі цілі. Саме тому в теорії перекладу немає поняття «зраз-

кового» перекладу, а в умовах навчального процесу у вищій школі йдеться про відносно правильний переклад, для визначення якості якого потрібен набір відповідних критеріїв.

Оскільки неможливо скласти єдину коректну систему оцінювання перекладу, варто зосередитися насамперед на базових принципах, які, реалізуючись у процесі оцінювання, віддзеркалюватимуть особливості того чи того виду перекладу. Н. Мартінез Меліс та А. Уртадо визначають такі принципи: інформування суб'єктів оцінювання про систему оцінювання та критерії й обов'язкове їх дотримання; залежність від функції (прогностична, підсумкова, формуюча) та контексту оцінювання (надруковані переклади, професійний, навчальний переклад); чітке визначення об'єкта оцінювання та рівня знань студентів; визначення індикаторів, що об'єктивно відбивають рівень сформованості компетентності в студента (Martinez Melis, Hurtado Albir, 2001).

Н.О. Каширіна пропонує такі вимоги до критеріїв оцінювання, як: простота (прозорість, однозначність, доступність), об'єктивність, урахування теоретичних досягнень перекладознавства (Каширіна, 2005, с. 50).

Отже, критерії оцінювання письмового перекладу повинні підпорядковуватися таким принципам: гнучкість (тобто не бути жорсткими і не повинні піддаватися перевірці за шаблоном), об'єктивність, чіткість виокремлених параметрів оцінювання, відкритість / прозорість, залежність від функції та контексту оцінювання / відповідність рівню знань студента.

Викладені вище принципи оцінювання результатів перекладу дають змогу визначити необхідні параметри оцінювання, які будуть регламентувати процедуру оцінювання сформованості компетентності в анотативному і реферативному видах перекладу, зокрема виявлення помилок у процесі перекладу. Для цього необхідно чітко окреслити та визначити поняття саме перекладацької помилки.

В.Н. Комісаров розглядає перекладацькі помилки як одиниці невідповідності, тобто елементи змісту оригіналу, що не були передані чи перекручені під час перекладу, або елементи змісту перекладу, які були неправомірно передані під час здійснення перекладу (Комісаров, 1997).

Аналіз наукових джерел показав, що типи перекладацьких помилок різні автори розглядають по-різному. Так, В.Н. Комісаров вирізняє дві групи помилок, перша з яких характеризується відхиленням від змісту тексту оригіналу, а друга передбачає різні порушення норми чи узусу мови перекладу (Комісаров, 1997). Л.К. Латишев і А.Л. Семенов називають дві

групи перекладацьких помилок: у трансляції вихідного змісту (перекручування, неточність і неясність) та в його адаптації (перекручування, неточність, неясність, а також вільність і буквализм) (Латишев, Семенов, 2005). Л.М. Черноватий виокремлює три типи помилок та їхні види: помилки, що несуттєво змінюють зміст тексту оригіналу; помилки, що можуть суттєво змінювати зміст тексту оригіналу; помилки, що суттєво змінюють зміст тексту оригіналу. Отже, можна зробити висновок про те, що перший і другий типи помилок виникають переважно через зловживання дослівним перекладом, змішування схожих за формою або значенням слів, невмотивовані пропуски або додавання, зміну логічних зв'язків понять у реченні оригіналу тощо. Помилки третього типу пояснюються незнанням слова або словосполучення, унаслідок чого студент може неправильно вивести значення слова з контексту, застосувати дослівний переклад замість еквівалента та інші (Черноватий, 2013, с. 234).

Узагальнюючи запропоновані класифікації перекладацьких помилок, можна зробити висновок про те, що визначення критеріїв у згаданих вище авторів відповідають двом аспектам оцінювання тексту перекладу: адекватність (семантична) та мовне оформлення. Таким чином, розроблені нами критерії мають бути в рамках цих двох аспектів. При цьому варто звернути увагу, що оцінювання адекватності анотативного і реферативного перекладу буде відбуватися з урахуванням особливостей цих видів перекладу, а саме семантичної адекватності, якої в процесі перекладу має досягти перекладач.

Оскільки анотативний і реферативний переклади є видами письмового перекладу, ми не можемо знехтувати загальними критеріями для оцінювання якості письмового перекладу загалом. Н.М. Гавриленко запропонувала у своїй роботі критерії для оцінювання письмового перекладу (Гавриленко, 2008), які проілюстровані прикладами з реальних перекладів науково-технічних текстів у праці Л.М. Черноватого (Черноватий, 2013). Учений наголошував на особливості застосування цих критеріїв для оцінювання анотативного і реферативного перекладів. Відповідно до зазначеного, ми адаптували критерії, які були представлені Н.М. Гавриленко (Гавриленко, 2008) та Л.М. Черноватим (Черноватий, 2013), для оцінювання анотативного і реферативного видів перекладу з урахуванням їхніх особливостей, зокрема семантичної адекватності, притаманної тексту перекладу стосовно тексту оригіналу, а також запропонованих вище принципів оцінювання.

Отже, для оцінювання якості перекладу анотативного і реферативного перекладу було обрано такі критерії:

- семантична адекватність тексту перекладу і тексту оригіналу;
- смислова еквівалентність ключових слів тексту оригіналу і тексту перекладу;
- функціональна еквівалентність тексту;
- смислова еквівалентність тексту перекладу і тексту оригіналу;
- адекватність передачі наміру автора тексту оригіналу в тексті перекладу; мовне оформлення;
- коректність використання термінології;
- відповідність тексту перекладу дискурсивним та жанровим характеристикам наукового тексту;
- обґрунтованість використаних способів і прийомів перекладу;
- відповідність обраної стратегії перекладу характеру тексту оригіналу і очікуванням адресата.

З урахуванням аналізу підходів до типології перекладацьких помилок, принципів оцінювання та представлених вище критеріїв, видається логічним встановлювати штрафні бали за кожну помилку. Найбільша кількість балів зніматиметься у разі серйозних помилок у перекладі, які суттєво змінюють зміст тексту оригіналу. Відповідно до результатів нашого дослідження текст перекладу має бути семантично адекватним тексту оригіналу, що є основним завданням і метою анотативного і реферативного видів перекладу. Тому критерій семантичної адекватності посідає перше місце в ієрархії критеріїв та оцінюється у 20 балів. За всіма іншими критеріями пропонуємо оцінку в 10 балів, що підтверджує рівнозначність кожного із них для якісного виконання цих видів перекладу. Для зручності обчислення балів було обрано максимальну кількість балів за виконаний переклад – 100.

Не менш важливим у запропонованій нами системі оцінювання якості анотативного і реферативного видів перекладу є запропонований до кожного критерію дескриптор та перелік типових помилок, який чітко визначає помилки відповідно до критерію та допомагає викладачеві залишатися максимально об'єктивним у процесі оцінювання перекладу, при цьому не порушуючи права студента на творчий складник перекладацького процесу.

Критерії оцінювання анотативного і реферативного видів перекладу за ієрархією щодо їхньої важливості і значущості та дотичні параметри представлено в табл. 1.

Особливості оцінювання анотативного і реферативного видів перекладу відповідно до критеріїв

Критерій	Дескриптор	Типи перекладацьких помилок	Штрафні бали	МАХ
Семантична еквівалентність тексту перекладу і тексту оригіналу	Студент уміє передавати зміст тексту оригіналу в тексті перекладу за допомогою змістового уподібнення тексту оригіналу й тексту перекладу під час майже відсутнього формального уподібнення, досягаючи при цьому семантичної адекватності першоджерела і перекладу	відсутність основних елементів смислу тексту оригіналу в тексті перекладу	5	20
		невмотивоване додавання елементів смислу, відсутніх у тексті оригіналу	5	
		зміна смислу слів і словосполучень	2	
		зміна логічних зв'язків понять у тексті оригіналу	5	
		надлишковість тексту перекладу внаслідок зловживання дослівним перекладом	3	
Смислова еквівалентність ключових слів тексту оригіналу і тексту перекладу	Студент правильно перекладає ключові слова, які є термінами або терміносполученнями, застосовуючи відповідники і саме ті слова, які траплялися в самому тексті перекладу.	недотримання єдності термінології	2	10
		неправильне виведення значення слова з контексту внаслідок незнання слова	2	
		неправильне визначення функції слова	2	
		застосування дослівного перекладу замість словникового відповідника	2	
		невдала контекстуальна заміна замість словникового відповідника	2	
Функціональна еквівалентність	Студент адекватно передає мовою перекладу ту інформацію (зміст), яка була виражена у вихідному тексті мовою оригіналу настільки ефективно, що створений текст має бути комунікативно рівнозначним тексту оригіналу.	переклад не повністю передає інформацію вихідного тексту	4	10
		переклад значно змінює зміст тексту оригіналу	6	
Адекватність передачі інтенції автора тексту оригіналу	Студент враховує розбіжності соціокультурних та предметних потенціалів автора тексту оригіналу і адресата повідомлення, тобто адресат сприймає текст у межах норм мови перекладу для цього типу дискурсу	неповністю передано намір автора, порушено норми мови, при цьому досягнута відповідна реакція адресата.	3	10
		не повністю передано інтенцію автора, значно порушено норми мови, при цьому не досягнуто очікуваної реакції на адресата.	7	
Мовне оформлення тексту перекладу	Студент оформлює текст перекладу відповідно до норм французької мови	морфологічні	1	10
		синтаксичні	2	
		лексичні	2	
		стилістичні	2	
		орфографічні	2	
		пунктуаційні	1	
Коректність використання термінології	Студент точно, однозначно, без будь-якого емоційного забарвлення використовує термінологію тієї чи тієї галузі, а також зберігає єдність термінології, тобто взаємовідповідність між термінами протягом усього тексту перекладу	недотримання єдності термінології	2	10
		неправильне виведення значення слова з контексту внаслідок незнання слова	2	
		неправильне визначення функції слова	2	
		застосування дослівного перекладу замість словникового відповідника	2	
		невдала контекстуальна заміна замість словникового відповідника	2	
Відповідність дискурсивним та жанровим характеристикам	Текст перекладу створений студентом повинен відповідати науковому стилю та його ознакам	точність	2	10
		ясність	1	
		доступність	1	
		стилість	2	
		логічність викладу	2	
		інформативність	2	
Обґрунтованість використаних способів і прийомів перекладу	Студент коректно використовує перекладацькі прийоми для здійснення анотативного і реферативного видів перекладу	недоречне використання перекладацьких прийомів	3	10
		унікнення використання перекладацьких прийомів для анотативного і реферативного видів перекладу	7	
Відповідність стратегії перекладу характеру тексту оригіналу і очікуванням адресатів	Студент уміє застосовувати смислову стратегію перекладу, яка передбачає формальну зміну тексту для згущення смислу для досягнення комунікативної цілі в певній комунікативній ситуації, тобто повідомлення, яке автор зашифрує в тексті перекладу для адресата	стратегія перекладу, обрана студентом, сприяла неповному досягненню поставленої комунікативної цілі	3	10
		стратегія, обрана студентом, не сприяла досягненню поставленої комунікативної цілі	7	
Максимальна кількість балів 100				

Таким чином, після перевірки тексту перекладу за вище наведеними критеріями студент отримує такі бали: 90-100 – «відмінно», 82-89 – «дуже добре», 75-81 – «добре», 67-77 – «достатньо», 60-66 – «задовільно».

Результати дослідження. Отже, для якісного контролю та перевірки анотативного і реферативного перекладів були визначено й обґрунтовано такі критерії оцінювання відповідно до семантичного та мовного планів вираження: семантична адекватність тексту перекладу і тексту оригіналу; смислова еквівалентність ключових слів тексту оригіналу і тексту перекладу; функціональна еквівалентність тексту; смислова еквівалентність тексту перекладу і тексту оригіналу; адекватність передачі інтенції автора тексту оригіналу в тексті перекладу; мовне оформлення; коректність використання термінології; відповідність тексту перекладу дискурсивним та жанровим характеристикам наукового тексту; обґрунтованість використаних способів і прийомів перекладу; відповідність обраної стратегії перекладу характеру тексту оригіналу і очікуванням адресата. Використання цих критеріїв робить процес оцінювання анотативних і реферативних перекладів гнучким, прозорим, об'єктивним, чітким, відкритим та відповідним рівню знань студентів та виконуваному виду перекладу.

Перспективи подальших розвідок убачаємо у можливості проаналізувати та визначити критерії оцінювання з відповідними дескрипторами та переліком типових перекладацьких помилок для інших видів як письмового, так і усного перекладу.

СПИСОК ПОСИЛАНЬ

- Гавриленко, Н.Н. (2008). *Обучение переводу в сфере профессиональной коммуникации*. Москва : РУДН.
- Каширина, Н. А. (2005). *Критерии оценки качества письменных переводов как методическая проблема*. Таганрог: ТРТУ.
- Комиссаров, В. Н. (1997). *Теоретические основы методики обучения переводу*. Москва: Рема.
- Латышев, Л. К., Семенов, А. Л. (2005). *Перевод: теория, практика и методика преподавания*. Москва: Академия.
- Максютина, О. В. (2009). *Педагогическая оценка переводческой компетенции*. Вестник ТГПУ, 10 (88), 45-48.
- Черноватий, Л. М. (2013). *Методика викладання перекладу*. Вінниця: Нова Книга.
- Шевнин, А. Б. (2003). *Эрратология*. Екатеринбург: Уральский гуманитарный институт.
- Martinez Melis, N., & Hurtado Albir., A. (2001). *Assessment in Translation Studies: Research Needs*. Meta: Translators Journal, 46 (2), 272-287.

REFERENCES

- Gavrilenco, N.N. (2008). *Obuchenie perevodu v sfere professionalno kommunikacii*. Moskva : RUDN.
- Kashirina, N. A. (2005). *Kriterii ocenki kachestva pis'mennih perevodov kak metodicheskaja problema*. Taganrog: TRTU.
- Komissarov, V. N. (1997). *Teoreticheskie osnovy metodika obucheniya perevodu*. Moskva: Rema.
- Latyshev, L. K., Semenov, A. L. (2005). *Perevod: teoriya, praktika i metodika prepodavaniya*. Moskva: Akademiya.
- Maksjutina, O. V. (2009). *Pedagogicheskaja ocenka perevodcheskoj kompetencii*. Vestnik TGPU, 10 (88), 45-48.
- Chernovatyi, L. M. (2013). *Metodyka vykladannja perekladu*. Vinnytsia: NovaKnyha.
- Shevnin, A. B. (2003). *Jerratologija*. Ekaterinburg: Uralskij humanitarnyi institut.
- Martinez Melis, N., & Hurtado Albir., A. (2001). *Assessment in Translation Studies: Research Needs*. Meta: Translators' Journal, 46 (2), 272-287.

Отримано 25.07.2020 р.